



Contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Nacht en dag
- 03 Overdenking Dagesmens
- 04 Relaties Ochtend- of avondmens?
- 06 Dialoog Het bijbelboek Daniël
- 08 Medisch Winterlicht
- 10 Overdenking Nachtwacht
- 12 Verdieping Niet om aan te zien
- 14 Voedsel voor *de geest* Een verschil van dag en nacht
- 16 Groen! Kedeng kedeng ...
- 17 Kunst *Dag en Nacht* in Het Paleis
- 18 Ten slotte Driekwart winterkind
- 20 ESDA Contactgegevens

**DAG &
NACHT**



Niet om aan te zien

NIET OM AAN TE ZIEN
Tom de Bruin

Elke dag komt de zon op, elke dag gaat de zon weer onder. Als wetenschappelijk ingelichte mensen weten we hoe dat komt. De zon is een grote bal gas die heel warm is. De aarde draait constant om z'n as. Dus overdag zit Nederland aan de zonkant van de aarde, en 's nachts niet. De schrijvers van de Bijbel hadden daar helemaal geen weet van. Hun denken over de zon, en dus over dag en nacht, was heel anders!

Voor de meeste mensen in de oudheid was de zon een van de goden. Deze zonnegod reisde van het oosten naar het westen, elke dag weer. Zo waren er in Egypte meerdere zonnegoden, en bij de Grieken en Kanaänieten ook. Ook in de Bijbel komen we de invloeden van die zonverering tegen. De Bijbel spreekt er in duidelijke taal over: 'En als u omhoog kijkt en de zon, de maan en de sterren ziet, al die lichten aan de hemel, laat u er dan niet toe verleiden daarvoor neer te knielen en te vereren wat de Heer, uw God, voor de andere volken op aarde heeft bestemd' (Deuteronomium 4:19).

Afgoden

Ondanks dat God niet wil dat mensen de zon aanbidden, gebeurt het met enige regelmaat in het oude Israël. Kijk bijvoorbeeld naar koning Josia, die allerhande maatregelen neemt tegen afgodendienst in zijn koninkrijk. Een van de dingen die hij doet, is het opruimen van beelden die ter ere van de zon zijn opgericht: hij haalt de paarden weg die aan de ingang van het tempelterrein staan en verbrandt de zonnewagens (2 Koningen 23:11). Paarden en wagens die notabene door de koningen van Juda waren neergezet!

Toch is de zon als afgod anders dan de meeste afgoden in de Bijbel. Keer op keer worden afgoden afgeschilderd als machteloos, maar de zon heeft wél macht. Ze brengt licht en warmte, ze zorgt ervoor dat planten groeien, en de zon kan mensen ziek maken. De zon is zeker niet machteloos.

Dag en nacht

De zon brengt ook het dag- en nachtritme voort: ze komt op en gaat onder, dag in dag uit. Zo blijkt de zon het ultieme teken van constantheid en betrouwbaarheid. God belooft zelfs dat Davids troon zal voortduren als de zon (Psalm 89:37). Toch is dat ritme, als je goed kijkt, alles behalve regelmatig. Een flink aantal keer laat God de zon afwijken van zijn regelmatige reis door de hemel. Soms geeft God mensen wat meer tijd door de zon te laten stoppen (Jozua 10:12–14), en soms laat hij de zon achterwaarts bewegen als teken van zijn macht (2 Koningen 20:9–11).

Terwijl veel mensen zich verbazen over relatief kleinere wonderen zoals het voeden van vijfduizend mensen met een paar broden en vissen, is het stoppen van de zon nogal een imponerende gebeurtenis. Het is natuurlijk

wetenschappelijk heel lastig te verklaren hoe de zon opeens zou kunnen stoppen. De aarde draait snel, zo'n 1.700 kilometer per uur op de evenaar. Moet je je voorstellen als alles op aarde opeens stil staat bij zo'n snelheid. Laat staan als de aarde achteruit moet gaan. Over whiplash gesproken ... Veel slimmere mensen dan wij hebben hun hoofden gebroken over zulke wonderen, maar uiteindelijk is de oplossing simpel: het is óf een megawonder óf gewoon een verhaal. Welke verklaring je kiest, hangt af van hoeveel macht je gelooft dat God heeft.

Zonsverduistering

Wat ik veel interessanter vind, zijn de afwijkingen van het zonneritme die wél enigszins wetenschappelijk te verklaren zijn: zonsverduisteringen. De tijden wanneer de zon haar werk niet goed doet. De zon, die bestaat om licht te geven, geeft opeens níet het licht dat wij ervan verwachten.

Een aantal keer spreekt de Bijbel over hoe God de zon verduistert. God doet dat niet zomaar, en niet als teken van zijn macht. God verduistert de zon als zijn emoties hem te veel worden. In Amos zien we dat de mensen niet voor elkaar zorgen, sterker nog: ze zijn uit 'op de ondergang van de

machtelozen' (Amos 8:5). Ze verkopen de zwakken voor een beetje zilver en de armen voor een paar sandalen. God kan dat niet uitstaan. Zulke uitbuiting is voor hem niet om aan te zien. Als de mensen niet veranderen, dan zal God het land verduisteren op klaarlichte dag.

Als God het niet
aan kan zien,
wordt het donker

Misschien wel de bekendste zonsverduistering gebeurt op Goede Vrijdag. Als Gods Zoon aan het kruis hangt, wordt het opeens – midden op de dag – donker. Overal is het pikkedonker, drie uur lang. Als de mensheid de Zoon van God doodt, als de mensen die Jezus wilde redden hem afwijzen, op dat moment lijkt het wel alsof God het niet aan kan zien. Zijn emoties worden hem te veel. Hij laat het donker worden. Het is niet om aan te zien.